3 Απριλίου 1770

Οι Κολοκοτρωναίοι

Δυο γενιές καπεταναίοι, οι Κολοκοτρωναίοι ήταν η ελπίδα των ραγιάδων κι ο τρόμος των Τούρκων στον Μοριά. Τα δημοτικά τραγούδια τους υμνούσαν, τραγουδώντας ότι «δεν καταδέχονται τη γης να την πατήσουν». Στο όνομά τους και οι Τούρκοι ορκίζονταν, «αν λέω ψέματα, να με βρει σπαθί κολοκοτρωνέικο».

Κυνηγημένος, μετά ορλοφικά, ο Κωστάκης Κολοκοτρώνης μαχόταν τους Τούρκους, καθυστερώντας τους, ώστε να προλάβουν οι δικοί του να ανέβουν τα βουνά της Μάνης. Οι Τουρκαλβανοί έσφαζαν αδιάκριτα και η καπετάνισσα σκαρφάλωνε το Ραμαβούνι με την κοιλιά στο στόμα. Στις 3 Απριλίου 1770, δεν άντεχε άλλο. Ξάπλωσε κάτω από ένα δέντρο. Την ξεγέννησαν. Αγόρι και θα το βάφτιζαν Θεόδωρο. Ο παππούς του, ο καπετάνιος στον καιρό του Γιάννης Κολοκοτρώνης, είδε το μωρό κι είπε λυπημένα: «Τούτο το παιδί θα παντρευτεί, θα κάνει παιδιά κι αγγόνια και πάλι λευτεριά δε θα δούμε». Δεν έζησε να δει το λάθος του.

Στα 1780, ο Κωστάκης Κολοκοτρώνης έπεσε στη μάχη μαζί με τ' αδέρφια του Γεωργάκη και Γιαννάκη. Ο Θεόδωρος ήταν ακόμα δέκα χρόνων παιδί. Το σπαθί των Κολοκοτρωναίων χάθηκε από τον Μοριά. Για επτά χρόνια. Στα 1787, ο Μοριάς αντηχούσε από την είδηση, προκαλώντας διαφορετικά συναισθήματα σε Τούρκους και ραγιάδες: «Βγήκε Κολοκοτρώνης καπετάνιος στα βουνά». Ήταν ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, οπλαρχηγός στα 17 του, «αμούστακο καπετανάκι, χατιρικά», όπως αργότερα έλεγε ο ίδιος. Αλλά οι κλέφτες δεν κάνουν χατίρια. Δεν ήταν μόνο το όνομα που τον έκανε «καπετανάκι». Σοβαρός, λιγομίλητος, φοβερός στο σπαθί και άσος στο σημάδι, με σωστή κρίση, ήταν στ' αλήθεια αρχηγός. Από τότε, τον είπαν «Γέρο». Κι ο γέρος του Μοριά, κολοκοτρωνέικη γενιά, δε θα γεννούσε σκλάβους.

Ήταν τέτοιες οι καταστροφές που προκαλούσε στους Τούρκους, ώστε τον Ιανουάριο του

1806, έφτασε στη Μάνη φιρμάνι που καλούσε χριστιανούς και μουσουλμάνους να τον εξολοθρεύσουν, απειλώντας με σφαγές όποιους θα τον βοηθούσαν. Έφτασε κι ένα συνοδικό έγγραφο του ανήμπορου να αντιδράσει πατριάρχη που γνωστοποιούσε ότι η εκκλησία αφόρισε τους Κολοκοτρωναίους.

Ύστερα από μάχες και κυνηγητό όλο το χειμώνα, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πέρασε στα Κύθηρα και από εκεί, στη Ζάκυνθο (Μάιος του 1806). Τον επόμενο χρόνο, ξεκίνησε συνεννοήσεις με τον Γάλλο διοικητή της Κέρκυρας με στόχο να ξαναπεράσει στη Μάνη, να επαναστατήσει την Πελοπόννησο και να δημιουργήσει εκεί ένα χριστιανοοθωμανικό κράτος, απαλλαγμένο από τον σουλτάνο. Όμως, οι Γάλλοι έφυγαν από τα Επτάνησα, ήρθαν οι Άγγλοι κι ο Κολοκοτρώνης, μυημένος πια στη Φιλική Εταιρεία, έπρεπε να περιμένει ως τον Ιανουάριο του 1821, για να περάσει στη Μάνη (*βλ. 6.1.1821*) και να γίνει ο στρατηγός κι, αργότερα, ο αρχιστράτηγος της επανάστασης.

1405: Πεθαίνει ο ηγέτης των Τατάρων Ταμερλάνος. Το 1401, στη μάχη της Άγκυρας, κατατρόπωσε τους Τούρκους του Βαγιαζήτ Α' δίνοντας μιαν ανάσα πενήντα χρόνων στην Κωνσταντινούπολη. Είχε γεννηθεί το 1336.

1821: Τα αδέρφια Γκίκας (1761-1831) και Παναγιώτης (1784-1824) Μπότασης, ο πλοίαρχος Γεώργιος Πάνου (1770-1863) και ο Ομηρίδης Σκυλίτσης ξεσηκώνουν το λαό, στις Σπέτσες, κυριεύουν το διοικητήριο και υψώνουν την επαναστατική σημαία στο νησί.

1882: Ο θρυλικός παράνομος του Φαρ Ουέστ, Τζέσε Τζέιμς, χάνει τη ζωή του στο Σαιν Τζόζεφ του Μισούρι, όταν τον πυροβολεί πισώπλατα ένα μέλος της συμμορίας του.

1922: Η νέα Κεντρική Επιτροπή εκλέγει τον Ιωσήφ Στάλιν γενικό γραμματέα του Κομουνιστικού Κόμματος της ΕΣΣΔ.

1930: Γεννιέται ο Χέλμουτ Κολ. Το 1982 έγινε καγκελάριος της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, θέση που διατήρησε ως τα τέλη του Σεπτέμβρη του 1998, ενώ επί των ημερών του έγινε η ένωση των δύο Γερμανιών (Δυτικής και Λαϊκής).

1930: Ο Ρας Ταφάρι ανακηρύσσεται αυτοκράτορας Χαϊλέ Σελασιέ της Αιθιοπίας.

1948: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρι Τρούμαν υπογράφει το «σχέδιο Μάρσαλ», για χορήγηση βοήθειας ύψους 6 δισεκατομμυρίων δολαρίων στις χώρες, που υπέστησαν τα δεινά του Β' Παγκοσμίου πολέμου.

1967: Ορκίζεται η βραχύβια κυβέρνηση του Παναγιώτη Κανελλόπουλου. Ανατράπηκε από τη χούντα των συνταγματαρχών, στις 21 Απριλίου.

2008: Μετά από 44 χρόνια, ανοίγει το οδόφραγμα της οδού Λήδρας στη Λευκωσία, επιτρέποντας την επικοινωνία ανάμεσα στην ελληνοκυπριακή και τουρκοκυπριακή πλευρά.

2017: Τρομοκρατική επίθεση στο μετρό της Πετρούπολης, στην Ρωσία, προκαλεί τον θάνατο 14 και τον τραυματισμό 51 ανθρώπων. Δράστης ο 22χρονος Ακμπαρζόν Τζαλίλοφ από το Κιργιστάν.

Η 3η Απριλίου στον πολιτισμό

3 Απριλίου 1913

Οι «σουφραζέτες»

Στα 1867, δημιουργήθηκε στο Λονδίνο ο «Σύλλογος υπέρ της γυναικείας ψήφου» με μέλη

αυτές που επρόκειτο να μείνουν στην ιστορία με την ονομασία «σουφραζέτες» (από τη λέξη suffrage [σάφριτζ] που σημαίνει δικαίωμα ψήφου και επιδοκιμασία). Δυο χρόνια αργότερα, στα 1869, η αποκλειστικά αντρική αγγλική βουλή προχωρούσε στην πρώτη σημαντική υποχώρηση: Όσες Αγγλίδες πλήρωναν φόρο, αποκτούσαν το δικαίωμα ψήφου στις δημοτικές εκλογές. Η μεγάλη κατάκτηση όμως σημειωνόταν την ίδια χρονιά σε μια περιοχή των ΗΠΑ: Η πολιτεία του Ουαϊόμινγκ ψήφιζε την παροχή πλήρους εκλογικού δικαιώματος στις γυναίκες.

Και, στα 1893, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία παραχωρούσαν πλήρες εκλογικό δικαίωμα στις γυναίκες.

Ο εικοστός αιώνας βρήκε τις γυναίκες σε μαχητική πρωτοπορία. Στα 1906, οι Φιλανδέζες απέκτησαν το δικαίωμα ψήφου στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές αλλά δεν έμειναν εκεί. Τον επόμενο χρόνο, κέρδισαν πλήρη δικαίωμα στο εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Στις 15 Μαρτίου 1907, οι πρώτες στον κόσμο βουλευτίνες εκλέχθηκαν εκεί. Ήταν 19 και ανέλαβαν καθήκοντα στις 23 Μαΐου.

Στο μεταξύ, οι σουφραζέτες οργανώθηκαν σ' Ανατολή και Δύση, έγιναν μαχητικές και με κάθε ευκαιρία διαδήλωναν υπέρ των αιτημάτων τους. Σε πολλές περιπτώσεις, προχωρούσαν σε βομβιστικές ενέργειες, εμπρησμούς και επιθέσεις εναντίον της αστυνομίας. Ήταν 3 Απριλίου 1913, όταν η Αγγλίδα σουφραζέτα Έμελιν Πάνκχερστ κρίθηκε ένοχη γιατί ενθάρρυνε εμπρηστές και καταδικάστηκε σε φυλάκιση τριών χρόνων.

Το παράδειγμα της Φιλανδίας, όμως, ακολούθησαν η Νορβηγία (1913), η Δανία (1915) και η Ολλανδία (1917). Η Ρωσική επανάσταση βρήκε τις Ρωσίδες να εξισώνονται με τους άνδρες: Πολιτικά, εργασιακά, νομικά. Ήταν ένα προηγούμενο που δεν μπορούσε να περάσει απαρατήρητο. Με το τέλος του Α' Παγκοσμίου πολέμου, η μια μετά την άλλη, οι διάφορες χώρες αναγκάζονταν να παραχωρήσουν στις γυναίκες το δικαίωμα ψήφου: Στα 1918, η Αγγλία. Τον επόμενο χρόνο, η λαίδη Νάνσι Άστορ γινόταν η πρώτη γυναίκα που περνούσε το κατώφλι της Βουλής των κοινοτήτων ως βουλευτίνα. Στα 1919, δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες παραχώρησαν οι Γερμανία, Αυστρία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία και Νότια Αφρική. Οι ΗΠΑ στα 1920. Στα 1921, οι Πολωνία, Σουηδία και Καναδάς. Στα 1931, η Ισπανία.

Η Ελλάδα έμεινε πίσω. Μόλις στα 1930, οι φιλελεύθεροι του Ελευθέριου Βενιζέλου ψήφισαν νόμο με τον οποίο επιτρεπόταν στις γυναίκες να εκλέγουν δημοτικούς και κοινοτικούς άρχοντες αλλ' όχι και να εκλέγονται. Πλήρες δικαίωμα «εκλέγειν και εκλέγεσθαι»

απέκτησαν οι γυναίκες στα 1956. Ψήφισαν πρώτη φορά στις 19 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους, οι περισσότερες την ΕΡΕ, το κόμμα του Κωνσταντίνου Καραμανλή που τις εμπιστεύτηκε. Έστειλαν στη Βουλή την Λίνα Τσαλδάρη, πρώτη Ελληνίδα βουλευτίνα κι αμέσως πρώτη Ελληνίδα υπουργό (Κοινωνικής Πρόνοιας, 1956 - 58).

1783: Γεννιέται ο Αμερικανός ιστορικός και δοκιμιογράφος, Ουάσινγκτον Ίρβιγκ. Έγινε γνωστός ως ο «πρώτος Αμερικανός των γραμμάτων».

1897: Πεθαίνει ο Γερμανός συνθέτης και πιανίστας Γιόχαν Μπραμς. Έγραψε τέσσερις συμφωνίες, κονσέρτα για πιάνο και βιολί και υπέροχα έργα για μουσική δωματίου. Γεννήθηκε το 1833.

1924: Γεννιέται ο Αμερικανός ηθοποιός Μάρλον Μπράντο, πρωταγωνιστής σε πολλές κινηματογραφικές επιτυχίες. Τιμήθηκε με Όσκαρ για την ερμηνεία του στην ταινία «Ο Νονός» (1973) αλλά αρνήθηκε να παραλάβει το βραβείο διαμαρτυρόμενος για την από την πολιτεία αντιμετώπιση των Ινδιάνων.

1924: Γεννιέται η Αμερικανίδα ηθοποιός και τραγουδίστρια, Ντόρις Ντέι (Ντόρις φον Κάπελχοφ). Έγινε γνωστή για τις ερμηνείες της στις ταινίες «Κρεβατομουρμούρα», «Καλάμιτι Τζέιν», «Νέα στην καρδιά» κ.ά.

1973: Ο Αμερικανός εφευρέτης Μάρτιν Κούπερ παρουσιάζει το πρώτο κινητό τηλέφωνο: Μια μοτορόλα που ζύγιζε ένα κιλό.

1975: Ο Ρώσος Ανατόλι Καρπόφ ανακηρύσσεται (ο νεότερος) παγκόσμιος πρωταθλητής στο σκάκι, καθώς ο Αμερικανός Μπόμπι Φίσερ αρνείται να υπερασπίσει τον τίτλο του.

1991: Ο Βρετανός συγγραφέας Γκράχαμ Γκριν πεθαίνει στην Ελβετία σε ηλικία 86 ετών.

1997: Ο Άρης κερδίζει, στην Τουρκία, την Τόφας Μπούρσα 70 – 68 και κατακτά το κύπελλο Κόρατς στο μπάσκετ.

2022: Νικώντας με 11 - 7 την ισπανική Σαμπαντέλ στον Πειραιά, η γυναικεία ομάδα πόλο του Ολυμπιακού στέφεται πρωταθλήτρια Ευρώπης για τρίτη φορά στην ιστορία της.

2023: Σε ηλικία 82 χρόνων, πεθαίνει η τραγουδίστρια του νέου κύματος, Ρένα Κουμιώτη.